

Programación Docente de Músicas de tradición oral I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA MÚSICAS DE TRADICIÓN ORAL I-IV

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA
CARÁCTER	B) OBRIGATORIA								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	JULIO CARLOS ALONSO MONTEAGUDO
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	JULIO CARLOS ALONSO MONTEAGUDO
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	4
ETCS/ CUADRIMESTRE			6	6	6	6			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Carolina Queipo Gutiérrez				carolinaqueipo@csmvigo.com				Luns, 20:30-21:30	
	Myriam Pías González				mpias@edu.xunta.es					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento e estudo das músicas de tradición oral en diferentes culturas desde o ámbito das fontes, os/as intérpretes, o repertorio e os xéneros musicais; análise das características musicais, os instrumentos, a relación música-texto e a función social que desempeña a música en diferentes culturas relacionándoas entre si. Relación entre música tradicional, popular e culta.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Danza e baile tradicional xeral
TRANSVERSAIS	T2, T8, T9, T16, T17
XERAIS	X3, X4, X5, X16, X17, X23
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
I 1. Comprender a importancia das manifestacións musicais de tradición oral entendendo a súa enorme diversidade e amplitude.	T2, T8, T9, T17, X3,

2. Aportar criterios flexibles acerca do fenómeno musical con relación ós conceptos de sociedade e cultura. 3. Proporcionar unha aproximación á etnomusicoloxía, a través do coñecemento do seu obxecto, corpus teórico e metodoloxía, con vistas a incidir na apreiación musical das músicas de tradición oral. 4. Aproximarse ós estilos xeográficos e contextuais fundamentais dentro do plano global das músicas de tradición oral. 5. Comprender a importancia da música como parte fundamental dunha cultura ou pobo determinado realizando asociacións entre música e sociedade. 6. Introducirse no análise destas músicas coas limitacións que a súa amplitude supoñen. 7. Empregar de forma axeitada o léxico necesario para referirse ós conceptos da materia con respecto a todo tipo de músicas. 8. Utilizar, de forma autónoma e con sentido crítico, os diferentes medios ó seu alcance para ampliar e completa-la súa formación, relacionando os seus coñecementos musicais con datos doutra índole (técnicos, científicos, sociais, históricos...), adquiridos de forma autónoma (lecturas, investigacións...), noutras materias, ou ben a través da súa experiencia cotiá.	X4,X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8.
II-III 1. Coñecer a distribución das principais músicas de tradición oral e culta non occidental do mundo 2. Estudar os rasgos principais das músicas do mundo: circunstancias históricas, función social, características, xéneros musicais, repertorio, organoloxía. 3. Identificar aos intérpretes máis recoñecidos das músicas de tradición oral e culta non occidental 4. Valorar o estudo das músicas doutros lugares do mundo como contribución á sensibilización social da súa importancia cultural 5. Coñecer as ideas dos principais etnomusicólogos sobre as músicas de tradición oral e culta non occidental	T8, T9, T16, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8
IV 1. Coñecer a historia da etnomusicoloxía española 2. Estudar os rasgos principais das músicas españolas de tradición oral, identificando a súa organoloxía característica 3. Coñecer os sistemas de clasificación do repertorio oral español 4. Estudar e valorar o traballo de campo nas músicas de tradición oral 5. Comprender a importancia e o valor das manifestacións musicais de tradición oral españolas recoñecendo a súa enorme diversidade	T8, T9, T16, T17, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I 1. Aproximación á música de tradición oral 2. Historiografía das músicas urbanas de tradición 3. As músicas urbanas	1.1. Concepto. 1.2. Estudio das músicas de tradición oral por parte da musicoloxía e da etnomusicoloxía 2.1. O blues. 2.2. O jazz. 2.3. O pop. 2.4. O rock 3.1. Características xerais. 3.2. Principios de organoloxía	3 8 6
II 1. Principais culturas musicais africanas 2. Asia 3. Oceanía	1.1. África subsahariana. 1.2. Norte de África 2.1. Suroeste asiático. 2.2. Oriente Próximo 3.1. Música Australiana e Indonesa	10 6 1
III 1. A música de Asia Oriental 2. A música en Latinoamérica 3. As músicas europeas	1.1. China. 1.2. Xapón 2.1. As illas Latinoamericanas 2.2. Brasil. 2.3. México. 2.3. Argentina, os Andes... 3.1. Características xerais da música europea. 3.2. Os pobos xermánicos. 3.3. Europa oriental. 3.4. Francia e Itali	4 10 3
IV 1. Historia da etnomusicoloxía española 2. A música de tradición oral española 3. Clasificación da música española de tradición oral 4. A organoloxía tradicional española 5. O traballo de campo	1.1. Os antecedentes: dende a Idade Media ata o Romanticismo. 1.2. A etnomusicoloxía española na actualidade 2.1 Rasgos musicais: melodía, ritmo, textura, harmonía. 2.2. O texto: forma e contido 3.1. Diferentes clasificacións: ciclo anual e ciclo vital. 3.2. Estudio da clasificación 4.1. Características xerais. 4.2. Estudio dos principais instrumentos por familias: idiófonos, membranófonos, cordófonos, aerófonos. 4.3. Principais conxuntos instrumentais 5.1. Cuestións xerais. 5.2. Fases do traballo de campo. Exemplos de traballos etnomusicolóxicos feitos en España nos últimos 20 anos.	14 12 10 12 16
Total de sesións por cuadrimestre:		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS
---------------------------------	-------------------	-----------------------

 CIA CULTURA, EDUCACIÓN UNIVERSITARIA	Exposición maxistral. Introducción xeral de cada un dos contidos. Exposición dos contidos teóricos acompañada de exemplos prácticos a través das audicións, vídeos e análises.	40	
Lectura guiada. Lectura guiada dos apuntamentos, dos artigos recomendados, así coma de diversos recursos en liña que ilustren os contidos traballados.			
Traballos individuais. O alumnado deberá realizar unha pescuda de información de diferentes fontes para a realización de traballos e unha posterior exposición pública dos resultados obtidos.		26	112
Actividades de avaliación. Proba escrita teórico-práctica sobre os contidos desenvolto ao longo do cuatrimestre		2	
Total de sesións por cuatrimestre: 180			

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	60%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	40%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	60%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	40%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	70%
EXTRAORDINARIA			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	70%
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- I
- Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
- Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
- Díaz Viana, Luis. *Música y culturas: una aproximación antropológica a la etnomusicología*. Madrid: Eudema, 1993.
- Fernández, Lois. *Historia del Rock and Roll*. Vigo: Cardeñoso, 2006
- Gillet, Charlie: *Historia del rock. El sonido de la ciudad (1 y 2)*, Barcelona: Robinbook (Ma non troppo), 2003
- Nettl, Bruno: *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza, 1985.
- Pelinski, Ramón. *Invitación a la etnomusicología*. Madrid: Akal, 2000.
- Tirro, Frank: *Historia del jazz clásico*. Barcelona: Robinbook, 2001.
- Tirro, Frank: *Historia del jazz moderno*. Barcelona: Robinbook, 2001.
- II-III
- Bartók, Béla. *Studies in ethnomusicology*. USA: Univ. of Nebraska Press, 1997.
- Basset, C. *Músicas de Bali a Java. El orden y la fiesta*. Madrid: Akal, 1999.
- Blacking, John. *¿Hay música en el hombre?*. Madrid: Alianza, 2006.
- Brailoiu, Constantine. *Problèmes d'ethnomusicologie*. Ginebra: Minkoff Reprint, 1973.
- Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
- Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
- Díaz Viana, Luis. *Música y culturas: una aproximación antropológica a la etnomusicología*. Madrid: Eudema, 1993.
- Évora, Tony. *El negro de América Latina, su música y sus creencias*. Valencia: Aduana Vieja, 2014.
- Lagrange, Frédéric. *Músicas de Egipto*. Madrid: Akal, 2006.
- García Martínez, Jose María. *La música étnica*. Madrid: Alianza Editorial, 2002.
- Geertz, Clifford. *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, 1992.
- Hood, Mantle. *The Ethnomusicologist*. New York: McGraw-Hill, 1971.
- Kwabena, J. H. *The music of Africa*. New York: Norton, 1974.
- Linage, Antonio. *Las músicas de Asia*. Alcalá la Real: Centro de Estudios Históricos "Carmen Juan Lovera", 2002.
- Malm, William P. *Culturas musicales del Pacífico, el Cercano Oriente y Asia*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
- Merriam, Alan. *The Anthropology of Music*. Chicago: Northwestern University, 1964.
- Meyer, Leonard. *Emotion and meaning in music*. Chicago: University of Chicago Press, 1956.
- Nettl, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
- Pelinski, Ramón. *Invitación a la etnomusicología*. Madrid: Akal, 2000.
- Reca Sens Barberá, Albert (dir.). *A tres bandas. Mestizaje, sincretismo e hibridación en el espacio sonoro iberoamericano*. Madrid: Akal, 2010.
- Roten, Hervé. *Músicas litúrgicas judías. Recorridos y escalas*. Madrid: Akal, 2002.
- Rovsing, Miriam. *Cantos y danzas del Atlas (Marruecos)*. Madrid: Akal, 1999.
- Ruckert, George E.: *Music in North India*. Oxford: Oxford University Press, 2004.
- Small, Christopher. *Música, Sociedad, Educación*. Madrid: Alianza, 1989.
- Tamba, Akira. *Músicas tradicionales de Japón*. Madrid: Akal, 1997
- IV
- Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
- Casares, Emilio: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*. Madrid: SGAE, 1999–2002.

- Crivillé, Josep. *Historia de la música española. 7 El folklore musical*. Madrid: Alianza, 1983.
- Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
- Díaz Viana, Luis. *Música y culturas: una aproximación antropológica a la etnomusicología*. Madrid: Eudema, 1993.
- Fernández Durán, David. *Sistemas de organización melódica en la música tradicional española*. Tesis doctoral. Universidad Complutense de Madrid. 2008
- Nettl, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza, 1985.
- Pelinski, Ramón. *Invitación a la etnomusicología*. Madrid: Akal, 2000.
- Rey García, Emilio. *Bibliografía de folklore musical español*. Barcelona: Sociedad española de musicología. 1994.